

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 15. novembra 2012*

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Články 32 a 33 — Uznávanie rozsudkov — Pojem ‚rozsudok‘ — Účinky súdneho rozhodnutia o medzinárodnej právomoci — Doložka o voľbe právomoci“

Vo veci C-456/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Bremen (Nemecko) z 25. augusta 2011 a doručený Súdnemu dvoru 2. septembra 2011, ktorý súvisí s konaním:

Gothaer Allgemeine Versicherung AG,

ERGO Versicherung AG,

Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts,

Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG,

Krones AG

proti

Samskip GmbH,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: sudcovia K. Lenaerts (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, E. Juhász, G. Arestis, J. Malenovský a T. von Danwitz,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. júla 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts, Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG, v zastúpení: K. Ramming, Rechtsanwalt,

* Jazyk konania: nemčina.

- Krones AG, v zastúpení: A. Nerz a M. Theisen, Rechtsanwälte, za právnej pomoci R. Geimer, Professor, a C. Wagner, Justiziar,
- Samskip GmbH, v zastúpení: O. Hartenstein, Rechtsanwalt,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a F. Wannek, splnomocnení zástupcovia,
- belgická vláda, v zastúpení: J.-C. Halleux a T. Materne, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, splnomocnený zástupca,
- švajčiarska vláda, v zastúpení: D. Klingele, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: W. Bogensberger a A.-M. Rouchaud-Joët, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 6. septembra 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 32 a 33 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi štyrmi nemeckými poisťovateľmi, konkrétne Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts a Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG (ďalej len „poisťovatelia“) a Krones AG (ďalej len „Krones“), nemeckou spoločnosťou, ktorá je ich poisťovateľom, na jednej strane, a Samskip GmbH (ďalej len „Samskip“), nemeckou dcérskou spoločnosťou Samskip Holding BV, prepravného a logistického podniku so sídlom v Holandsku, ktorý však bol založený na Islande, na druhej strane, v súvislosti s dodaním pivovarníckeho zariadenia spoločnosťou Samskip kupujúcej spoločnosti Cervecería Cuauthemoc Monezum SA (ďalej len „adresát“), ktorý je mexickým podnikom.
- 3 Predmetom uvedeného sporu sú určovacie žaloby podané na nemecké súdy poisťovateľmi a spoločnosťou Krones v súvislosti s údajnými škodami spôsobenými na uvedenom zariadení počas prepravy, hoci belgické súdy, konkrétne Hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách, Belgicko), už zamietli ako neprípustné podobné žaloby im predložené z dôvodu, že náložný list („Bill of Lading“) vyhotovený 13. augusta 2006, v deň prevzatia zariadenia spoločnosťou Samskip v Antverpách (Belgicko), obsahoval zmluvnú doložku, ktorá pre prípad sporu stanovovala právomoc islandských súdov a určovala islandské právo ako rozhodujúce právo pre prepravnú zmluvu.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 4 Dohovor o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaný 30. októbra 2007, ktorý bol v mene Spoločenstva schválený rozhodnutím Rady 2009/430/ES z 27. novembra 2008 (Ú. v. EÚ L 147, 2009, s. 1, ďalej len „Luganský dohovor“) vo svojom článku 23

ods. 1, ktorého znenie je veľmi podobné zneniu článku 17 dohovoru o právomoci a o výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach uzavretého 16. septembra 1988 v Lugane (Ú. v. ES L 319, s. 9), ktorý nahrádza, uvádza:

„Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v štáte viazanom týmto dohovorom, dohodli, že súd alebo súdy štátu viazaného týmto dohovorom majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

- a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo
- b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo
- c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.“

Právo Únie

5 Odôvodnenia 2, 6 a 15 až 17 nariadenia č. 44/2001 znejú takto:

„(2) Niektoré odlišnosti vnútroštátnych právnych noriem upravujúcich právomoc súdov a uznávanie a výkon rozsudkov bránia zdravému fungovaniu vnútorného trhu. Vyžadujú sa ustanovenia harmonizujúce normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a zjednodušujúce formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkonu rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením.

...

(6) Na dosiahnutie cieľa voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Spoločenstva, ktorý je záväzný a priamo použiteľný.

...

(15) V záujme harmonického výkonu súdnictva je potrebné minimalizovať možnosť súbežných konaní a zaručiť, že sa v dvoch členských štátoch nevydajú nezlučiteľné rozsudky. Musí existovať jasný a účinný spôsob riešenia prípadov litispendencie, súvisiacich nárokov a na odstránenie problémov, ktoré vyplývajú z rozdielného určovania času, kedy začalo konanie, v právnych poriadkoch jednotlivých štátov. Na účely tohto nariadenia by sa mal tento čas definovať osobitne.

(16) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

(17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.“

- 6 V zmysle článku 23 ods. 1 uvedeného nariadenia, ktorého znenie je v podstate identické so znením článku 23 ods. 1 Luganského dohovoru citovaného v bode 4 tohto rozsudku:

„Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

- a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo
- b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo
- c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.“

- 7 Článok 32 tohto nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia ‚rozsudok‘ znamená každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj určenia trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.“

- 8 Článok 33 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

2. Ak je otázka uznania rozsudku predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddiele 2 a 3 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.“

- 9 V zmysle článku 34 uvedeného nariadenia:

„Rozsudok sa neuzná:

1. ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;
2. v prípade, že bol vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť;
3. ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v spore medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie;
4. ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi za predpokladu, že skorší rozsudok spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie.“

10 Článok 35 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„1. Rozsudok sa okrem toho neuzná, ak je v rozpore s oddielmi 3, 4 alebo 6 kapitoly II alebo v prípade uvedenom v článku 72.

2. Pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa predchádzajúceho odseku, súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc.

3. S výnimkou odseku 1 sa právomoc súdu štátu pôvodu nesmie skúmať. Kritéria, na ktorých sa založila právomoc, sa nesmú skúmať z hľadiska rozporu s verejným poriadkom podľa článku 34 bod 1.“

11 V zmysle článku 36 nariadenia č. 44/2001:

„Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

12 V roku 2006 Krones predala pivovarnícke zariadenie adresátovi. Krones poverila spoločnosť Samskip organizáciou a vykonaním prepravy tohto zariadenia z Antverp do Guadalajary (Mexiko) cez Altamiru, čo je mesto, ktoré sa taktiež nachádza v Mexiku.

13 Zásielka zložená z kontajnerov a prepravných súprav bola odovzdaná spoločnosti Samskip 13. augusta 2006. Táto spoločnosť v ten istý deň vyhotovila náložný list, v ktorom bola Krones označená ako odosielateľ („shipper“), adresát ako príjemca („consignee“), Antverpy ako prístav naloženia a Altamira ako prístav určenia. V podmienkach zapísaných na rube tohto dokumentu („Endorsements“) sa v bode 2 uvádza:

„Súdna právomoc. Všetky spory vyplývajúce z tohto náložného listu budú rozhodnuté na Islande podľa islandského práva.“

14 Podľa žalobcov bola zásielka poškodená počas námornej prepravy a časť tejto zásielky bola tiež poškodená počas pozemnej prepravy z Altamiry do Guadalajary. Krones postúpila svoje práva – vo výške maximálnej novej zodpovednosti podľa námorného práva predstavujúcej dve zvláštne práva čerpania v hodnote 235 666,46 eura v okamihu prevodu – poisťovateľom, a to pomerne podľa ich účasti na riziku. Adresát taktiež postúpil na poisťovateľov svoje práva vyplývajúce z náložného listu pomerne podľa ich účasti na riziku.

15 Adresát a poisťovatelia 30. augusta 2007 podali na belgické sudy žalobu a žiadali o účasť spoločnosti Samskip na pojednávaní 16. októbra 2007 na Rechtbank van koophandel te Antwerpen (Obchodný súd v Antverpách). Tento súd rozsudkom rozhodol v prospech poisťovateľov a adresáta, Hof van beroep te Antwerpen však uvedený rozsudok zmenil svojím rozsudkom z 5. októbra 2009, v ktorom sa vyhlásil za „bez súdnej právomoci“.

16 V odôvodnení svojho rozsudku Hof van beroep te Antwerpen rozhodol, že adresát na základe prepravnej zmluvy nemal aktívnu legitímáciu. Poisťovatelia síce mali záujem na konaní ako právni nástupcovia spoločnosti Krones, boli však viazaní doložkou o voľbe právomoci, ktorú obsahoval náložný list. Na základe bodu 2 jeho ustanovení existuje výhradná právomoc islandských súdov na rozhodovanie sporov týkajúcich sa prepravnej zmluvy, čo je dôvod, pre ktorý belgické sudy nemajú právomoc. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť.

- 17 V priebehu septembra 2010 poisťovatelia podali na Landgericht Bremen žaloby na náhradu škody proti spoločnosti Samskip a spoločnosť Kronos podala žalobu na náhradu škody proti spoločnosti Samskip na Landgericht Landshut. Tento súd postúpil posledný uvedený spor na vnútroštátny súd predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania uznesením z 3. júna 2011.
- 18 Landgericht Bremen uvádza, že podľa spoločnosti Samskip sú žaloby neprípustné, keďže rozsudok Hof van beroep te Antwerpen z 5. októbra 2009 spôsobuje právne účinky nielen pokiaľ ide o neexistenciu právomoci belgických súdov, ale aj pokiaľ ide o konštatovanie právomoci islandských súdov, ktoré je uvedené v odôvodnení dotknutého rozsudku. Samskip sa totiž domnieva, že na základe článkov 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 je uvedený rozsudok záväzný pre vnútroštátny súd predkladajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 19 Poisťovatelia a Kronos sa domnievajú, že rozsudku Hof van beroep te Antwerpen z 5. októbra 2009 možno priznať záväznosť maximálne v súvislosti so zistením, že belgické súdy nemajú právomoc. Tento rozsudok však nespôsobuje ďalšie účinky, najmä čo sa týka neexistencie právomoci súdov iných členských štátov než Belgického kráľovstva z dôvodu údajnej právomoci islandských súdov.
- 20 Vnútroštátny súd s odkazom na nemeckú právnu doktrínu uvádza, že rozsudok Hof van beroep te Antwerpen z 5. októbra 2009 je „rozhodnutím o prípustnosti“ („Prozessurteil“), ktorý odmieta žalobu ako neprípustnú, keďže nie sú splnené podmienky pre vyhlásenie rozsudku vo veci samej. Takéto rozhodnutia zahraničných súdov sa v Nemecku vo veľkej väčšine neuznávajú. Preto kladie otázku, či je povinný uznať tento rozsudok a v takom prípade, či sa rozsah takéhoto uznania vzťahuje aj na jeho odôvodnenie.
- 21 Za týchto okolností Landgericht Bremen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že pod pojem ‚rozsudok‘ spadajú v zásade tiež také rozhodnutia, ktorých jediným obsahom je určenie neexistencie procesných podmienok prípustnosti žalôb (tzv. rozhodnutia o neprípustnosti)?
 2. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že pod pojem ‚rozsudok‘ spadá tiež rozsudok, ktorým sa končí konanie a odmieta sa medzinárodná príslušnosť z dôvodu dohody o určení súdnej príslušnosti?
 3. Majú sa články 32 a 33 nariadenia ES č. 44/2001 vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora o princípe rozšírenia účinku (rozsudok Súdneho dvora zo 4. februára 1988, Hoffmann/Krieg, 145/86, Zb. 1988, s. 645) vykladať v tom zmysle, že každý členský štát musí uznať rozhodnutia súdu iného členského štátu o platnosti dohody o určení súdnej príslušnosti medzi účastníkmi konania, ak podľa vnútroštátneho práva súdu rozhodujúceho ako prvého konštatovanie platnosti dohody o určení súdnej príslušnosti nadobudne právoplatnosť, a to aj vtedy, ak je rozhodnutie o tom súčasťou rozsudku o neprípustnosti odmietajúceho žalobu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 22 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 32 nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že sa týka aj rozhodnutia, ktorým súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, aj keď by toto rozhodnutie bolo právom iného členského štátu kvalifikované ako „rozhodnutie o prípustnosti“.

- 23 Na úvod treba konštatovať, že podľa znenia článku 32 nariadenia č. 44/2001 pojem „rozsudok“ zahŕňa „každé“ rozhodnutie súdu členského štátu bez toho, aby sa rozlišovalo v závislosti od obsahu, čo v zásade znamená, že tento pojem zahŕňa aj rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci.
- 24 Nakoniec Súdny dvor už rozhodol, že článok 25 Dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), ktorého výklad poskytnutý Súdny dvorom v zásade tiež platí pre príslušné ustanovenie nariadenia č. 44/2001 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. októbra 2011, Realchemie Nederland, C-406/09, Zb. s. I-9773, bod 38), konkrétne pre článok 32 tohto nariadenia, sa neobmedzuje na rozhodnutia, ktorými sa celkom alebo čiastočne končí spor medzi účastníkmi konania, ale sa týka aj rozhodnutí procesnej povahy alebo rozhodnutí ktorými sa nariaďujú predbežné alebo zabezpečovacie opatrenia (rozsudok zo 14. októbra 2004, Mærsk Olie & Gas, C-39/02, Zb. s. I-9657, bod 46).
- 25 Navyše podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa ustanovenia nariadenia č. 44/2001 majú vykladať autonómne s prihliadnutím na jeho štruktúru a ciele (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. júla 2006, Reisch Montage, C-103/05, Zb. s. I-6827, bod 29; z 23. apríla 2009, Draka NK Cables a i., C-167/08, Zb. s. I-3477, bod 19, a zo 16. júla 2009, Zuid-Chemie, C-189/08, Zb. s. I-6917, bod 17).
- 26 Jedným z cieľov nariadenia č. 44/2001, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 2, je „zjednodušiť formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkonu rozsudkov členských štátov“ viazaných týmito nariadením, čo tiež svedčí v prospech výkladu pojmu „rozsudok“, ktorý nezohľadňuje to, ako právo členského štátu kvalifikuje akt prijatý vnútroštátnym súdom, či už ide o súd členského štátu pôvodu, alebo súd členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada. Výklad tohto pojmu založený na osobitostiach každého vnútroštátneho práva by totiž predstavoval významnú prekážku v dosahovaní tohto cieľa.
- 27 Navyše odôvodnenie 6 nariadenia č. 44/2001 dáva dôraz na „cieľ voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach“. Takýto cieľ potvrdzuje nevyhnutnosť takého výkladu pojmu „rozsudok“ v zmysle článku 32 nariadenia č. 44/2001, ktorý zahŕňa aj rozhodnutia, ktorými súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci. Neuznanie takýchto rozhodnutí by totiž mohlo vážne poškodiť voľný pohyb súdnych rozhodnutí.
- 28 Čo sa týka systému zavedeného nariadením č. 44/2001, jeho odôvodnenia 16 a 17 zdôrazňujú dôležitosť zásady vzájomnej dôvery medzi súdmi členských štátov, pokiaľ ide o uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí, čo tiež predpokladá, že uvedený pojem sa nebude vykladať reštriktívne s cieľom najmä zabrániť sporom týkajúcim sa existencie určitého „rozsudku“.
- 29 Táto vzájomná dôvera by totiž bola narušená, ak by súd členského štátu mohol odmietnuť uznať rozhodnutie, ktorým súd iného členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci. Ak by sa pripustilo, že by súd členského štátu mohol odmietnuť uznať takéto rozhodnutie, bolo by to v rozpore so systémom zavedeným nariadením č. 44/2001, keďže takéto odmietnutie by mohlo narušiť účinné fungovanie pravidiel upravených v kapitole II tohto nariadenia, ktoré sa týkajú rozdelenia právomoci medzi súdy členských štátov.
- 30 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 49 a 50 svojich návrhov, ustanovenia článkov 33 až 35 nariadenia č. 44/2001 tiež odporujú reštriktívnemu výkladu pojmu „rozsudok“ v zmysle jeho článku 32. Článok 33 totiž zakotvuje zásadu, podľa ktorej sa rozhodnutia musia uznávať, kým články 34 a 35 stanovujú výnimky z tejto zásady, ktoré sa teda musia vykladať doslovne. Nakoniec článok 35 ods. 3 stanovuje, že právomoc súdu štátu pôvodu sa nesmie skúmať a že kritériá verejného poriadku nemožno uplatniť na pravidlá týkajúce sa právomoci.

- 31 Treba uviesť, že reštriktívny výklad pojmu rozsudok by viedol k vytvoreniu kategórie aktov prijatých súdmi, ktoré nie sú uvedené medzi výnimkami taxatívne vymenovanými v článkoch 34 a 35 nariadenia č. 44/2001, ktoré by nebolo možné kvalifikovať ako „rozsudky“ v zmysle uvedeného článku 32 a ktoré by teda súdy iných členských štátov neboli povinné uznávať. Je nutné konštatovať, že existencia takejto kategórie aktov, ktorá by zahŕňala najmä akty, ktorými súd iného členského štátu odmieta právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, by bola nezlučiteľná so systémom zavedeným v článkoch 33 až 35 nariadenia č. 44/2001, ktorý uprednostňuje uznávanie súdnych rozhodnutí bez obmedzení a vylučuje preskúmavanie právomoci súdov členského štátu pôvodu súdmi členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada.
- 32 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je namieste odpovedať na prvú a druhú otázku tak, že článok 32 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, a to nezávisle od toho, ako takéto rozhodnutie kvalifikuje právo iného členského štátu.

O tretej otázke

- 33 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 majú vykladať v tom zmysle, že súd, na ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia, ktorým súd iného členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, je viazaný konštatovaním platnosti tejto doložky, ktoré je uvedené v odôvodnení právoplatného rozsudku, ktorý žalobu vyhlasuje za neprípustnú.
- 34 Ako Súdny dvor pripomenul, keď citoval správu k dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorú vyhotovil pán Jenard (Ú. v. ES C 59, 1979, s.1), uznanie musí „mať za následok priznanie rozhodnutiam právnej sily a účinku, ktoré majú v štáte, v ktorom boli vydané“ (rozsudok Hoffmann/Krieg, už citovaný, bod 10). Preto cudzie rozhodnutie uznané na základe článku 33 nariadenia č. 44/2001 v zásade musí v členskom štáte, v ktorom sa o uznanie žiada, spôsobovať rovnaké účinky ako v členskom štáte pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok Hoffmann/Krieg, už citovaný, bod 11).
- 35 Navyše, ako bolo pripomenuté v bode 28 tohto rozsudku, zásada vzájomnej dôvery medzi súdmi stojí v pozadí systému zavedeného nariadením č. 44/2001. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 73 svojich návrhov, vysoká úroveň vzájomnej dôvery je nevyhnutná o to viac v prípade, keď musia súdy členských štátov uplatňovať spoločné pravidlá týkajúce sa právomoci. V tomto rozsahu tieto pravidlá, ako aj pravidlá o uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí uvedené v tomto nariadení nepredstavujú oddelené a samostatné súbory pravidiel, ale sú úzko prepojené (rozsudok z 21. júna 2012, Wolf Naturprodukte, C-514/10, bod 25). Práve toto prepojenie na jednej strane odôvodňuje zjednodušený postup uznávania a výkonu rozhodnutí stanovený v článku 33 ods. 1 nariadenia, v zmysle ktorého sa rozhodnutie vydané v jednom členskom štáte v zásade uznáva v ostatných členských štátoch, a na druhej strane vedie na základe článku 35 ods. 3 tohto nariadenia k tomu, že právomoc súdov pôvodného štátu sa neskúma (pozri v tomto zmysle stanovisko 1/03 zo 7. februára 2006, Zb. s. I-1145, bod 163).
- 36 Vo veci samej však článok 23 nariadenia č. 44/2001 týkajúci sa dohôd o voľbe právomoci nemožno uplatniť, keďže dotknutá doložka o voľbe právomoci udeľuje právomoc súdom Islandskej republiky, ktorá nie je členským štátom. Ako však uviedol generálny advokát v bode 76 svojich návrhov, Luganský dohovor, ktorého zmluvnou stranou je Islandská republika, obsahuje vo svojom článku 23 ustanovenie rovnocenné ustanoveniu článku 23 uvedeného nariadenia. Keďže jeden súd členského štátu pôvodu konštatoval platnosť takejto doložky o voľbe právomoci v rámci preskúmania svojej vlastnej právomoci, bolo by v rozpore so zásadou vzájomnej dôvery v súdnictve v rámci Európskej únie, aby súd členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, opätovne preskúmal túto istú otázku platnosti.

- 37 Ďalej z článku 36 nariadenia č. 44/2001 vyplýva, že rozhodnutie súdu členského štátu pôvodu sa v súlade so zásadou vzájomnej dôvery nesmie „za žiadnych okolností... skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej“. Podľa správy, ktorú vyhotovil pán Jenard (s. 46), „neexistencia preskúmania, pokiaľ ide o vec samu, zahŕňa úplnú dôveru v súdy štátu pôvodu; táto dôvera, pokiaľ ide o dôvodnosť rozhodnutia, sa teda musí prirodzene vzťahovať aj na uplatnenie [zosúladených] pravidiel na určenie právomoci dotknutým súdom“.
- 38 Ak by sa pripustilo, aby súd členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, mohol považovať za neplatnú doložku o voľbe právomoci, ktorú súd členského štátu pôvodu uznal za platnú, bolo by to v rozpore s týmto zákazom opätovného preskúmania rozhodnutia vo veci samej, a to najmä za okolností, keď by súd členského štátu pôvodu mohol rozhodnúť, že v prípade neexistencie tejto doložky by mal právomoc. Za tohto predpokladu by uvedené zistenie súdu členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, spochybnilo nielen konštatovanie súdu členského štátu pôvodu týkajúce sa platnosti doložky o voľbe právomoci, ale aj rozhodnutie tohto súdu o odmietnutí vlastnej právomoci.
- 39 Ako uviedol generálny advokát v bode 82 svojich návrhov, vylúčenie preskúmania právomoci súdu členského štátu pôvodu zahŕňa zároveň i obmedzenie voči súdu členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, pokiaľ ide o možnosť overiť svoju vlastnú právomoc, keďže tento súd je viazaný tým, čo rozhodol súd členského štátu pôvodu. Požiadavka jednotnosti pri uplatňovaní práva Únie vyžaduje, aby sa konkrétny rozsah tohto obmedzenia skôr definoval na úrovni Únie, než by mal závisieť od rôznych vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa právnej sily rozhodnutej veci.
- 40 Pojem právna sila rozhodnutej veci v práve Únie sa však netýka len výroku dotknutého súdneho rozhodnutia, ale vzťahuje sa aj na odôvodnenie, ktoré predstavuje nevyhnutnú podporu samotného výroku, a preto je od neho neoddeliteľné [pozri najmä rozsudky z 1. júna 2006, P & O European Ferries (Vizcaya) a Diputación Foral de Vizcaya/Komisia, C-442/03 P a C-471/03 P, Zb. s. I-4845, bod 44, ako aj z 19. apríla 2012, Artegoda/Komisia, C-221/10 P, bod 87]. Vzhľadom na skutočnosť uvedenú v bode 35 tohto rozsudku, že spoločné pravidlá týkajúce sa právomoci uplatňovanej súdmi členských štátov majú svoj zdroj v práve Únie, najmä v nariadení č. 44/2001, a na požiadavku jednotnosti pripomenutú v bode 39 tohto rozsudku je pojem právna sila rozhodnutej veci relevantný na stanovenie účinkov, ktoré spôsobuje rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci.
- 41 Preto rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci z dôvodu, že táto doložka je platná, zaväzuje súdy ostatných členských štátov, čo sa týka tak rozhodnutia o nedostatku právomoci tohto súdu, ktoré je obsiahnuté vo výroku rozhodnutia, ako aj konštatovania platnosti tejto doložky, ktoré je obsiahnuté v odôvodnení tohto rozhodnutia predstavujúceho nevyhnutnú podporu uvedeného výroku.
- 42 Navyše toto riešenie nespochybňuje ani argumentácia uvádzaná Spolkovou republikou Nemecko najmä na základe bodu 66 rozsudku z 28. apríla 2009, Apostolides (C-420/07, Zb. s. I-3571), v zmysle ktorého neexistuje dôvod priznať rozsudku pri jeho výkone práva, ktoré mu neprináležia vo vnútroštátnom práve dotknutých členských štátov. Uznanie rozhodnutí súdov členských štátov odmietajúcich vlastnú právomoc na základe nariadenia č. 44/2001, ktoré sú prijaté, ako to bolo uvedené v bode 35 tohto rozsudku, na základe spoločných pravidiel týkajúcich sa právomoci stanovených právom Únie, podlieha vlastnému režimu, ktorý je opísaný v bodoch 39 až 41 tohto rozsudku.
- 43 Z predchádzajúceho vyplýva, že na tretiu otázku je potrebné odpovedať tak, že články 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 sa majú vykladať v tom zmysle, že súd, na ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia, ktorým súd iného členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, je viazaný konštatovaním platnosti tejto doložky uvedeným v odôvodnení právoplatného rozsudku, ktorý žalobu vyhlasuje za neprípustnú.

O trovách

- 44 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 32 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na rozhodnutie, ktorým súd členského štátu odmieta svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, a to nezávisle od toho, ako takéto rozhodnutie kvalifikuje právo iného členského štátu.**
2. **Články 32 a 33 nariadenia č. 44/2001 sa majú vykladať v tom zmysle, že súd, na ktorom sa žiada o uznanie rozhodnutia, ktorým súd iného členského štátu odmietol svoju právomoc na základe doložky o voľbe právomoci, je viazaný konštatovaním platnosti tejto doložky uvedeným v odôvodnení právoplatného rozsudku, ktorý žalobu vyhlasuje za neprípustnú.**

Podpisy